

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 777/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti ATRIEMA, spol. s r. o., Námestie Ľudovíta Fullu 13/134, Žilina, zastúpených advokátom JUDr. Markom Letkovským, Legionárska 1/C, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 534/2014 a jeho uznesením z 19. mája 2015 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 301/2015 a jeho uznesením z 29. februára 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a obchodnej spoločnosti ATRIEMA, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júna 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti ATRIEMA, spol. s r. o., Námestie Ľudovíta Fullu 13/134, Žilina

(spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 39 C 534/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“) a jeho uznesením z 19. mája 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 301/2015 a jeho uznesením z 29. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z obsahu vyžiadaného spisu okresného súdu vedeného pod sp. zn. 39 C 534/2014 vyplýva, že sťažovatelia boli v procesnom postavení navrhovateľov účastníkmi napadnutého konania pred okresným súdom, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o ich návrhu na určenie neplatnosti uznesení prijatých na zhromaždení vlastníkov bytov a nebytových priestorov a na uloženie navrhovaných povinností správcovi domu v procesnom postavení odporcu.

Okresný súd 20. apríla 2015 vyzval sťažovateľov na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania v sume 995 €. Následne okresný súd napadnutým uznesením z 19. mája 2015 podľa § 10 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“) napadnuté konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku v určenej lehote. Proti napadnutému uzneseniu okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením z 29. februára 2016 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu o zastavení konania ako vecne správne potvrdil.

Sťažovatelia sťažnosť podanú ústavnému súdu odôvodňujú najmä takto:

„... Sťažovateľ 1 a 2 (sa, pozn.) návrhom na začatie konania doručeným Súdu prvého stupňa dňa 23. 12. 2014 domáhali, aby Súd prvého stupňa vydal nasledovný rozsudok:

I. Súd určuje, že uznesenia č. 1 - 3 prijaté na schôdzi vlastníkov bytov, nebytových priestorov, garáží a garážových státi... zo dňa 25. 11. 2014, sú neplatné.

II. Odporca je povinný predložiť Sťažovateľom 1 a 2 (v danom procesnom postavení navrhovateľom v I. a v II. rade) prílohy pripravené k zápisnici zo dňa 25. 11. 2014...

III. Odporca je povinný doručovať Sťažovateľom 1 a 2... pozvánky na schôdze vlastníkov prostredníctvom poštového podniku na ich adresu uvedenú v liste vlastníctva.

IV. Odporca je povinný vymeniť nástenky za uzamykateľné verejné tabule.

V. Odporca je povinný zverejňovať pozvánky, zápisnice zo schôdzi vlastníkov spolu so všetkými prílohami a priebežne zverejňovať postup pri obstarávaní tovarov a služieb, v rámci zabezpečovania prevádzky, údržby, opravy, rekonštrukcie a modernizácie a pri všetkých iných činnostiach spojených so správou domu, vrátane jednotlivých cenových ponúk, všetko vyvesením na verejnej tabuli s tým, že na každej listine je odporca povinný uviesť dátum vyvesenia listiny s podpisom zverejňujúcej osoby, a v prípade žiadosti vlastníka aj elektronickou poštou alebo iným spôsobom.

VI. Odporca je povinný v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku predložiť Sťažovateľovi 1... opravené vyúčtovanie za rok 2011 s rozpisom vyplatených tovarov, služieb a nákladov podľa jednotlivých položiek z fondu údržby a opráv; vo vyúčtovaní je odporca povinný zohľadniť mieru využívania spoločných častí domu a spoločných zariadení domu vlastníkmi nebytových priestorov a garáží v dome a vyplatiť zistený rozdiel Sťažovateľovi 1... spolu so zákonným úrokom z omeškania od 01. 06. 2012 do zaplatenia.

VII. Odporca je povinný v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku predložiť Sťažovateľom 1 a 2... opravené vyúčtovanie za rok 2012... a vyplatiť zistený rozdiel Sťažovateľom 1 a 2...

VIII. Odporca je povinný v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku predložiť Sťažovateľom 1 a 2... opravené vyúčtovanie za rok 2013... a vyplatiť zistený rozdiel Sťažovateľom 1 a 2...

IX. Odporca je povinný v lehote do 31.05.2015 predložiť Sťažovateľom 1 a 2... riadne vyúčtovanie za rok 2014...

X. Odporca je povinný v lehote 10 dní od právoplatnosti rozsudku oznámiť všetkým vlastníkom garáží percentuálny podiel, aký bude započítavať vlastníkom garáží

na spoločných častiach a zariadeniach v dome, ktoré vlastníci garáží nevyužívajú, prípadne využívajú len čiastočne, na spoločné náklady bytového domu.

XI. Odporca je povinný zaplatiť Sťažovateľovi 1... trovy konania tak...

XII. Odporca je povinný zaplatiť Sťažovateľovi 2... trovy konania...

Po predmetnom uplatnení práv Sťažovateľov 1 a 2 na Súde prvého stupňa bolo dňa 28. 04. 2015 doručená do kancelárie právneho zástupcu Sťažovateľov 1 a 2 výzva Súdu prvého stupňa na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 995,00 EUR. Právny zástupca Sťažovateľov 1 a 2 v liste zo dňa 18. 05. 2015 (osobne podaný na Súd prvého stupňa dňa 20. 05. 2016) namietal výšku určeného súdneho poplatku, pretože v zmysle § 1 zákona o súdnych poplatkoch sa poplatok platí konanie. Je nepochybné, že v danom prípade išlo o jedno konanie (celé konanie bolo vedené pod jedinou spisovou značkou 39 C/534/2014), a teda podľa položky 1 písm. b) má byť uhradený za celé konanie súdny poplatok vo výške 99,50 EUR a nie 995,00 EUR ako bolo uvedené vo výzve. Právny zástupca argumentoval aj tým, že ide o jediný nárok Sťažovateľov 1 a 2, ktorý je z dôvodu prehľadnosti rozdelený do viacerých samostatných výrokov. Sťažovateľmi 1 a 2 uplatnený nárok nie je však striktnou formuláciou petitu, ide len o označenie toho, čoho sa Sťažovatelia 1 a 2 domáhajú a Súd prvého stupňa mohol petit upraviť do znenia, ktoré bude v súlade s vykonaným dokazovaním a plne rešpektovať to, čoho sa Sťažovatelia 1 a 2 domáhajú. Právny zástupca zároveň požiadal Súd prvého stupňa o zaslanie novej výzvy na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 99,50 EUR.

Na túto námietku právneho zástupcu Sťažovateľov 1 a 2 už Súd prvého stupňa nereagoval resp. žiadnu reakciu neoznámil právnemu zástupcovi Sťažovateľov 1 a 2. Dňa 28. 05. 2015 (pričom Súdu prvého stupňa bola námietka právneho zástupcu doručená už 20. 05. 2015) bolo právnemu zástupcovi doručené uznesenie, ktorým Súd prvého stupňa zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, pričom sa vôbec nevyjadril k námietke, ktorou právny zástupca namietal nesprávnu výšku súdneho poplatku a ktorá mu bola doručená skôr. Proti uzneseniu o zastavení podal právny zástupca Sťažovateľov 1 a 2 odvolanie, v ktorom opätovne namietal výšku určeného súdneho poplatku a zároveň oznámil, že Sťažovatelia zaplatili súdny poplatok vo výške 99,50 EUR, teda vo výške, ktorá je podľa ich názoru správna a žiadal, aby bolo napadnuté uznesenie zrušené a aby Súd prvého stupňa v konaní pokračoval. Odvolací súd uznesením č. k.: 14 Co/301/2015

zo dňa 29. 02. 2016 rozhodnutie Súdu prvého stupňa potvrdil, a to s odôvodnením, že súdny poplatok bol vyčíslený správne. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že Sťažovatelia až v podaní zo dňa 18. 05. 2015, ktoré však bolo doručené súdu dňa 20. 05. 2015 po vydaní napadnutého rozhodnutia zo dňa 19. 05. 2015 sa začali domáhať opravy výšky vyrubeneho súdneho poplatku. Odvolací súd však nebral na zreteľ to, že Sťažovatelia sa začali domáhať opravy skôr ako im Súd prvého stupňa odoslal napadnuté uznesenie. Napadnuté uznesenie bolo sťažovateľom doručené až 28. 05. 2015, pričom je otázne, prečo bolo Sťažovateľom doručené rozhodnutie o zastavení konania až tak neskoro po tom ako Sťažovatelia doručili na Súd prvého stupňa svoju námietku zo dňa 18. 05. 2015. Súd prvého stupňa v čase podania rozhodnutia na poštu už niekoľko dní disponoval s námietkou Sťažovateľov (jedná sa o obdobie 6 dní medzi doručením námietky Sťažovateľov 1 a 2 a odoslaním napadnutého uznesenia právnomu zástupcovi Sťažovateľov 1 a 2), pričom sa k nej nevyjadril ani iným spôsobom nereagoval.“

Sťažovatelia porušenie svojich v sťažnosti označených práv ďalej odôvodňujú takto:
„... Sťažovatelia vo svojom odvolaní proti Uzneseniu súdu prvého stupňa uviedli, že v konaní došlo k situácii, kedy bola Sťažovateľom odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu, že Sťažovatelia 1 a 2 poskytli Súdu prvého stupňa vyjadrenie a žiadali nápravu podľa ich názoru nesprávne vyčísleného súdneho poplatku, namiesto čoho došlo k zastaveniu konania, a to napriek evidentnej pochybnosti o správnosti určenia výšky súdneho poplatku zo strany Súdu prvého stupňa.

Ústavnoprávnym dôsledkom postupu Súdu prvého stupňa, ktorý znemožnil realizáciu práv Sťažovateľov 1 a 2 v konaní tým, že zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku a tým, že napriek námietke Sťažovateľov 1 a 2 doručenej skôr, ako Súd prvého stupňa odoslal rozhodnutie o zastavení konania právnomu zástupcovi Sťažovateľov 1 a 2, je zmarenie práva na spravodlivý proces, a teda zásah do ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Tým, že Súd prvého stupňa na námietku právneho zástupcu Sťažovateľov nereagoval resp. žiadnu reakciu neoznámil právnomu zástupcovi Sťažovateľov, porušil právo na súdnu ochranu Sťažovateľov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, pretože

bez vypočutia Sťažovateľov napriek námietke proti súdnemu poplatku Súd prvého stupňa konanie zastavil.

S názorom Súdu prvého stupňa, podľa Sťažovateľov nesprávnym, sa v otázke zastavenia konania stotožnil aj Odvolací súd a rozhodnutie o zastavení konania potvrdil čím bolo Sťažovateľom 1 a 2 definitívne porušené právo na spravodlivý proces.

... Aj v prípade, ak Súd prvého stupňa mal za to, že je nutné zastaviť konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, mal zastaviť konanie iba v časti, v ktorej súdny poplatok nebol podľa jeho názoru zaplatený a v časti, v ktorej zaplatený bol, mal Súd prvého stupňa konať.“

Na základe argumentácie obsiahnutej v sťažnosti potom sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Uznesením Okresného súdu Bratislava V konaní č. k. 39 C 534/2014 zo dňa 19. 05. 2015 a konaním Okresného súdu Bratislava V, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené právo Sťažovateľov 1 a 2 na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesením Okresného súdu Bratislava V konaní č. k. 39 C 534/2014 zo dňa 19. 05. 2015 a konaním Okresného súdu Bratislava V, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené právo Sťažovateľov 1 a 2 na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Uznesením Okresného súdu Bratislava V konaní č. k. 39 C 534/2014 zo dňa 19. 05. 2015 a konaním Okresného súdu Bratislava V, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené právo Sťažovateľov 1 a 2 na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v ich prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4. Uznesením Krajského súdu v Bratislave v konaní č. k. 14 Co/301/2015 zo dňa 29. 02. 2016 a konaním Krajského súdu v Bratislave, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené právo Sťažovateľov 1 a 2 na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

5. Uznesením Krajského súdu v Bratislave v konaní č. k. 14 Co/301/2015 zo dňa 29. 02. 2016 a konaním Krajského súdu v Bratislave, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené

právo Sťažovateľov 1 a 2 na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

6. Uznesením Krajského súdu v Bratislave v konaní č. k. 14 Co/301/2015 zo dňa 29. 02. 2016 a konaním Krajského súdu v Bratislave, ktoré mu predchádzalo, bolo porušené právo Sťažovateľov 1 a 2 na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v ich prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

7. Uznesenie Okresného súdu Bratislava V konaní č. k. 39 C 534/2014 zo dňa 19. 05. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

8. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave v konaní č. k. 14 Co/301/2015 zo dňa 29. 02. 2016 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava V na ďalšie konanie.

9. Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť Sťažovateľovi 1 trovy konania...

10. Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť Sťažovateľovi 2 trovy konania...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti sťažovateľov v prvom rade konštatuje, že sťažnosť neobsahuje všetky zákonom ustanovené náležitosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, keďže k nej nie sú pripojené kópie napadnutých rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu, ako ani originály splnomocnení na právne zastupovanie sťažovateľov advokátom v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľmi v sťažnosti uvedené skutočnosti, že *„originály (splnomocnení, pozn.) sú založené v súdnom spise č. k. 39 C 534/2014 vedenom na Okresnom súde Bratislava V“* a že *„všetky v texte uvedené prílohy sú založené v súdnom spise č. k. 39 C 534/2014 vedenom na Okresnom súde Bratislava V“* podľa názoru ústavného súdu nepostačujú na naplnenie procesných podmienok konania vyplývajúcich z § 20 ods. 2 a § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde, v ktorých zákon obligatórnym spôsobom ustanovuje náležitosti sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Pri rigoróznom prístupe ústavného súdu už označené nedostatky by boli dôvodom na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Uprednostňujúc materiálny prístup k ochrane ústavnosti, však ústavný súd napriek uvedeným nedostatkom preskúmal sťažnosť aj z hľadiska toho,

či existujú aj iné dôvody vyplývajúce z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

II.1 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovatelia v posudzovanej veci namietajú porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru, okrem iného aj postupom okresného súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením, ktorým prvostupňový súd zastavil konanie o návrhu sťažovateľov pre nezaplatenie súdneho poplatku za návrh na začatie konania.

Zo sťažnosti, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovatelia proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zastavení konania z 19. mája 2015 podali

odvolanie, o ktorom krajský súd napadnutým uznesením z 29. februára 2016 rozhodol tak, že rozhodnutie prvostupňového súdu ako vecne správne potvrdil. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľov tak v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu, ako aj postupu, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Sťažovatelia namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, základného práva na verejné prerokovanie vecí a v prítomnosti dotknutej osoby vrátane práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ako aj postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal.

Namietané porušenie označených práv sťažovatelia v tejto časti odôvodňujú (v podstate) tým, že krajský súd svojím napadnutým uznesením nenapravil pochybenie okresného súdu, ktorý sťažovateľom vyrubil súdny poplatok za návrh na začatie konania (podľa nich) v nesprávnej výške a pre nezaplatenie tohto poplatku konanie následne zastavil, pričom námietkami sťažovateľov voči výške poplatku sa vôbec nezaoberal.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu

jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 ods. 1 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov [účinného do 30. júna 2016 (ďalej aj „OSP“)] dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Vo vzťahu k podstate námietok sťažovateľov ústavný súd poukazuje na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožnil účastníkovi konania realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok poskytuje (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy a pod.). K odňatím možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen postupom súdu, ktorý rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Ak krajský súd pri rozhodovaní o odvolaní proti napadnutému uzneseniu okresného súdu o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh pochybil tým, že odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, hoci na vydanie potvrdzujúceho rozhodnutia neboli splnené zákonné podmienky, treba to považovať za dovolací dôvod podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, lebo ním odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom a bránil mu v realizácii procesného práva domáhať sa na súde ochrany práva, ktoré bolo porušené alebo ohrozené. K obdobným záverom dospel ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát (pozri napr. I. ÚS 328/09, I. ÚS 200/2010, II. ÚS 283/2010, I. ÚS 130/2013).

Ústavný súd v tejto súvislosti tiež poukazuje na argumentáciu samotných sťažovateľov, ktorí vo svojej sťažnosti okrem iného uvádzajú, že „... v konaní došlo k situácii, kedy bola Sťažovateľom odňatá možnosť konať pred súdom z dôvodu,

že Sťažovatelia 1 a 2 poskytli Súdu prvého stupňa vyjadrenie a žiadali nápravu podľa ich názoru nesprávne vyčísleného súdneho poplatku, namiesto čoho došlo k zastaveniu konania, a to napriek evidentnej pochybnosti o správnosti určenia výšky súdneho poplatku zo strany Súdu prvého stupňa.“

V nadväznosti na už uvedené ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jeho ústavou vymedzená právomoc mu neumožňuje, aby nahrádzal rozhodovaciu činnosť (právomoc) všeobecných súdov, ak je založená zákonom alebo na základe zákona, t. j. v danom prípade na základe uplatnenia postupu podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Ústavný súd môže uplatniť svoju právomoc až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd. Naopak, z čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ predtým ako požiada o ústavnú ochranu ústavný súd, musí vyčerpať všetky (iné) dostupné a účinné prostriedky ochrany svojich práv. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavný súd nie je oprávnený poskytovať ochranu ústavnosti vo veciach, v ktorých sa sťažovateľ mohol (môže) domôcť ochrany svojich práv v konaní pred všeobecným súdom vlastnými, dovolenými a Občianskym súdnym poriadkom ustanovenými procesnými úkonmi (I. ÚS 161/02, I. ÚS 79/07).

Z vyžiadaného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovatelia proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie nepodali. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia nevyčerпали mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie), ktorý im zákon na ochranu ich základných práv účinne poskytoval a na ktorého použitie boli oprávnení v zmysle Občianskeho súdneho poriadku, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti ako neprípustnej. Sťažovatelia pritom ani netvrdia, a tým menej preukazujú, že dovolanie nepodali z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Ústavný súd preto nemohol vo veci sťažovateľov uplatniť ani prípadný postup podľa už citovaného § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2016